

KALIKÅ, kälrikå, n. sing. (fr. *Calicot*) En sort bomullstyg, ursprungligen ifrån Ostindien.

KALK, m. 2. I. (af lat. *Calix*) 1) Bågarformigt kärl af metall att dricka ur, begagnadt isynnerhet vid vinets utdelning i nattvarden. *Täcke öfver k-en.* (Fig.) *Man måste dricka den k-en*, genomgå det bittra lidandet, den hårda pröfnin-gen. — 2) (bot.) Se *Blomkalk*. — *Ss. K-formig*.

KALK, m. sing. II. (lat. *Calx*) 1) Ren kalkjord, eller det ämne, som fås, då kolsyrad kalk brännes i en vindugn emellan kol. *Ostläckt k.*, ett slags kaustik, vattenfri kalkjord, erhållen genom bränning af vanlig kalksten i egna dertill inrättade ugnar. *Dödbränd k.*, kalkjord, som vid bränningen förenat sig närmare med den främmande inblandningen, samt derigenom förlorat i kausticitet och löslighet i vatten. *Släckt k.*, bränd kalk, som blifvit öfvergjuten med vatten. *Rå k.*, se *Kalksten*. — 2) (mineral.) Benämning på alla de hufvudsakliga former af kolsyrad kalk, hvori kalkjorden förekommer i naturen och kallas *Ur-kalk*, *Öfvergångskalk*, *Flötskalk*, m. m. — *Ss. K-aktig*, *-aktighet*, *-art*, *-artad*, *-haltig*, *-handel*, *-handlare*.

KALKA, v. a. 1) Blöta i kalkvatten. — 2) Se *Kalkslå*. — *Kalkkande*, n. 4. o. *Kalkning*, f. 2.

KALKBACK, m. 2. Redskap, som begagnas vid sockerbruk.

KALKBAND, n. 5. Påslagen kalk, t. ex. på en vägg. *K-et faller af*.

KALKBERG, n. 5. Berg, bestående af kalksten.

KALKBLEKE, n. 4. (mineral.) Se *Bergmjölk*.

KALKBROTT, n. 5. Ställe, der kalksten brytes.

KALKBRUK, n. 5. 1) Kalk, blandad med sand och vatten. — 2) Se *Kalkbränneri*.

KALKBRÄNNARE, m. 5. Arbetare, som bränner kalk.

KALKBRÄNNERI, n. 5. Ställe, der kalk brännes.

KALKBRÄNNING, f. 2. Operation, då kalksten brännes i ugn, för att deraf erhålla kalk.

KALKBÄNK, m. 2. Se *Kalklafve*.

KALKERÅ, v. a. 1. (lat. *Calcare*, hårdt intrycka) Mot ett rent, vitt papper lägga ett med röd- eller svartkrita öfverstruket papper, samt der ofvanpå en teckning, hvars hufvuddrag sedan öfverflyttas på det hvita papperet, derigenom att man genomgår dem med ett stift. — *Kalkkerande*, n. 4. o. *Kalkkering*, f. 2.

KALKGROP, f. 2. Grop, som begagnas, då man släcker kalk.

KALKIG, a. 2. 1) Kalkartad. — 2) Smutsad af, betäckt med kalk.

KALKJORD, f. sing. En alkalisk jordart, som består af calcium i förening med syre. *K. förekommer aldrig i fritt tillstånd i naturen*.

KALKLAF, m. 2. pl. — *lafvar*. En lafart, som växer på kalkklippor. Lichen calcareus.

KALKLAFVE, m. 2. pl. — *lafvar*. Bänk eller lafve, som begagnas, då man släcker kalk.

KALKLAGER, n. 5. (geol.) Lager af kalksten.

KALKMERGEL, m. sing. Stenart, utgörande en nogrann blandning af kiselkyrad lerjord med kolsyrad kalk. Hård, får den namn af Stenmergel; den lösa deremot kallas Mergeljord.

KALKNING, f. 2. Handlingen, förfarandet, då man kalkar.

KALKON, kalkkón, m. 3. Hönsfågel (Meleagris

Gallopavo), hvaraf finnas tvenne arter: den *Vilda K-en* (M. G. sylvestris), som lever i N. Amerika, och *Tama K-en* (M. G. domestica), som är mindre än den förra, men har mer omvexlande färger. — *Ss. K-höna*, *-tupp*, *-unge*.

KALKONSNABEL, kalkkónsnåb'l, m. 2. Se *Snabelmarant*.

KALKSALT, n. 3. Salt, bildadt genom förening af kalk med en syra.

KALKSKIFFER, m. sing. (mineral.) Skiffrig kalkspat.

KALKSLAGNING, f. 2. Handlingen, då man kalkslår.

KALKSLÅ, v. a. 3. (böjes som *Slå*) Beslå (mur, vägg) med kalkbruk.

KALKSPAT, m. sing. (mineral.) Spatig kalksten, bestående af mer eller mindre ren, kolsyrad kalk. Får i sitt renaste tillstånd namn af *Dubbelspat*.

KALKSTEN, m. sing. Stenart af släktet Carbonater, hufvudsakligen bestående af kolsyrad kalk.

KALKTUFF, m. sing. Mineral, bestående af mer eller mindre ren, kolsyrad kalk, hvilken i olika former och äfven olika färg blifvit afsatt ur sin upplösning i vatten, samt inneslutande öfverlevor af blad, stjelkar, m. m.

KALKUGN, m. 2. Ugn, hvori rå kalk (kalksten, marmor &c.) brännes.

KALKVATTEN, n. sing. Upplösning af ren, kaustik kalkjord i vatten.

KALKYL, kalkyl', m. 5. (lat. *Calculus*) Beräkning, öfverslag. [Kalkul, Calcul, Calcule.]

KALKYLERA, v. n. 1. Beräkna.

KALL, a. 2. 1) Beröfvad värme; som kännes kall. *Ett k-t land, klimat, väder. En k. luft. K. vinter. Den k-a årstiden. K. som is, marmor. K-t vatten, bad. K. dryck. Vara k. om händerna. Det är k-t i luften.* — 2) Säges äfv. om någonting kokt eller uppvärmdt, då det kallnat. *Spisa k. mat. Åta en rött k. Dricka k. punsch.* — 3) *K. jord*, se *Kalljord*. — 4) (fig.) a) Kallsinnig. *Han låtsade vara helt k.* — b) Som icke lätt blir rörd eller upprörd; känslolös, likgiltig. *Det är en k. menniska, karakter, själ. Ett k-t hjerta. En k. vän, föga ifrig att hjälpa sina vänner.* — c) Utan själ, eld, lif, rörelse. *K. talare. K-t tal. K. inbillningskraft. K. målning.* — d) Som uttrycker, röjer kallsinnighet. *En k. min, ton. K-t svar.*

KALL, n. 5. (af *Kalla*) 1) Värk, hvartill man blifvit kallad: embete, tjänst, befattning, yrke. *Sköta sitt k. Det är mitt k. Dö i sitt k.*, under förrättningen af sin tjänst, utöfvandet af sitt yrke. — 2) Se *Pastorat*.

KALLA, v. a. 1. (grek. *Kaleo*, lat. *Calo*) Egentl.: Ropa till någon att komma. 1) Muntligen, skriftligen eller genom bud anmoda, uppmana, befälla någon att komma till sig eller till viss uppgifven ort. *K. någon* ell. äfv. (neutralt) *K. på någon. K. någon till sig. K. någon till hjälp. K. någon afsides. Låta k. läkaren. K. någon för rätta*, instämna honom till domstol. *K. någon till vittne*, att vittna i en rättegångssak; äfv. (i allm.) taga någon till vittne på en sak. *K. någon till pastor i en församling*, säges antingen om församlingsboerna eller den, som har jus patronatus, då någon väljes till pastor. (Fig.) *Gå, dit äran k-r. Gud har k-t honom till sig*, han har blifvit död. — *K. bört, fram, hädan, ihóp, 'n, néd, tillsäm-*